

πρ. Φλωρίνης Χρυσοστόρου Καβουρίδη

Ποιμαντορική ἐγκύκλιος (1944) καὶ Διασάφσεις ποιμαντορικοῦ ἐγκυκλίου (1945) καὶ ἐξ' αὐτῶν ἀπορροιαί.

Ἡ ἐν λόγῳ περίοδος (1944-45) ὑπῆρξε λίαν τρικυβώδης (καὶ ποία δ' ἐν ἧτο;). Τὰ πάθη ἐπλήθυντο, αἱ ἐρίδες ἐμαίνοντο, αἱ ἀντιφράσεις ὑπῆρχον μνησιώδεις. Ἐξ' αὐτῆς λοιπὸν προέρχονται δύο σοβαρότατα κείμενα τοῦ πρ. Φλωρίνης. Μὲ τὴν ἰδιαίτεράν εὐχλωμίαν ποῦ τὸν ἐχαρακτήριζε δίδει ἐμπνεύσεις διὰ τὰ θέματα ποῦ ἀντιμάχοντο τότε· δίχως βεβαίως, ὡς μὴ ὀφείλε, νὰ ἐφαλειφθεῖ καὶ μέχρι σήμερον ἡ διαφωνία. Μέρφεται τοὺς Ἐπισκόπους Μακεδονίας, Καρπαθῶν καὶ Γερμανο-Βαρυκόπουλο μὲ τὰς Βαρυσφάντους κατηγορίας τῶν παρασυναχῶν καὶ αἰρετικῶν.

Καὶ ἔγραφε: «Ἄλλ' οὗτοι χειρότεροι Ἐπίσκοποι, οὐ μόνον δὲν ἀπέληφθησαν καὶ δὲν ἐφετίρησαν τὸ Ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα... ἀλλὰ καὶ παρεστράφησαν εἰς πλείστας ὅσας ἀντικανονικότητας μὴ θαλιόσαντες μὴδ' ἀπορρηχίσαντες οἱ δειλάιοι ἀνευ λόγων Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Κανονικῶν νὰ διακόψωσι τὴν Πνευματικὴν ἐξάρτησιν καὶ Ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν μεθ' ἡμῶν, πύθοντες ἴδιον δυσιστάριον, ... οὗτοι Ἐπίσκοποι Βρεσθένος Μακεδονίας, Καρπαθῶν καὶ Κυκλάδων Γερμανός, ἀφ' ἧς στιχρῆς ἀπεσχίσθησαν ἐξ' ἡμῶν, παρ' ὧν ἔλαβον τὸν Ἐπισκοπικὸν βαθμὸν, παρέφευαν μὲν ὡς Ἐπίσκοποι διὰ τὸ ἀνεβάλλειτον τῆς Γερμανίας, ἀλλ' ὡς ἄτομα ἀπλῶς, καὶ ὄχι ὡς ἐκπρόσωποι Ἐκκλησίας, ἐξ' ἧς νὰ ἀρύωνται τὴν Χάριν καὶ τὴν

ἐβουσίαν τοῦ τελείν ἐγκύριως πάσαν Ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν καὶ τε-
λετουρχίαν».

ἄλλου: «ἴδου διατί ἀπεκαλέσαμεν τοὺς Ἐπισκόπους Κυκλάδων
καὶ Βρεσθένος ἐν τῇ τελευταίᾳ ποιμαντορικῇ ἡμῶν ἐγκυκλίῳ παρα-
συναχώχους καὶ προτεσταντίφουτας, διότι αὐτοὶ, καίτοι ἐψηφίσθησαν καὶ
ἐχειροτονήθησαν παρ' ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιπέσεως τῆς Χάριτος τοῦ Πατρι-
αρχίου καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ὡς Τιτουλάριοι Ἐπίσκοποι, δ' ἐν ὠκνήσαν
οἱ θείλαιοι, οὐ μόνον ἡρᾶς ἀνευ οὐδενός λόχου Ἐκκλησιαστικοῦ γὰ ἀ-
ποκηρύξωσιν... ἀλλὰ καὶ τὸν νεομπερολιτικὴν Ἱεραρχίαν καὶ Ἐκκλησίαν
νὰ κηρύξωσιν σχισματικὴν ἀνευ οὐδεμίᾳ δόξης καὶ ἀπολογίας ἐπὶ
τῶν κανόνων προβλεπομένων καὶ τῆς αὐτοκεφαλῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνι-
κῆς Ἐκκλησίας τὰ κυριαρχικά δικαιώματα ἀπὸ τῆς Διοικουμένης Ἱεραρ-
χίας νὰ νοσηριώσῃ».

παρακάτω λέγει: «διότι ἡ αἰωνώβιος ἱστορία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας μᾶς διδάσκει ὅτι οὐδεὶς ποτὲ κακόδοξος ὑποκείμενος εἰς κα-
θαιρέσειν ἢ ἀπόσχισιν ἐτηρύχθη αἰρετικὸς ἢ σχισματικὸς ἐπὶ μεμονωμέ-
νων Ἱεραρχῶν ἀνευ δόξης καὶ ἀπολογίας, ἀλλ' ἐπὶ ἐγκύριου καὶ κατα-
νυκῆς Συνόδου συγχερομένης καὶ συσχεπτομένης ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι,
καὶ τὴν καταδικαστικὴν ψῆφον Αὐτῆς ἐκιδούσης μετὰ δόξης καὶ τὴν
ἀπολογίαν τοῦ ὑποδίκου καὶ μετὰ τὴν ἐξάντηλσιν ὅλων τῶν βέσων
τοῦ διαφωτισμοῦ καὶ τῶν παραινήσεων».

καὶ ἄλλου ἔγραφε: «Ὅθεν, ἐφ' ὅσον τὴν θείαν Χάριν, τὴν διὰ
τῶν Ἁγίων Μυστηρίων μεταδιδόμενην εἰς τοὺς πιστοὺς παρέχει, οὐχ ἰμῖα
μὲν κληρικῶν ἢ λαϊκῶν ἀλλ' ἡ θεία ἐπίστασις καὶ ἐννοια τῆς Ἐκ-

κλήσεως, οἷοθεν ἐννοεῖται, ὅτι ἀσεβοῦν καὶ ἱεροσυλοῦν οὐ μόνον πρὸς αὐτὴν τὴν θείαν ὑπόστασιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἁγιοτάτα τῶν Μυστηρίων, τὰ ἅτοφα ἐκεῖνα ἅτινα ἀφαιροῦν ἀπὸ μὲν τῆς Ἐκκλησίας τὸ θεῖον καὶ ἀναφαίρετον δικαίωμα καὶ κύρος Αὐτῆς, ἀπὸ δὲ τῶν Μυστηρίων τὴν Ἁγιαστικὴν δύναμιν καὶ ψυχοσωτήριοι χάριν διὰ τῆς πα-
τιόλρου μονοκονδυλίας...».

ἄλλοι: «Ἡ λέξις παρασυνάχως κυριολεκτεῖται ἐπὶ τῶν κληρικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἀντὶ λόγων Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Κανονικῶν ἀφοροῦντων τὴν πίστιν ἢ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον ἀποκηρύττουσι τὴν Κανονικὴν Προισταμένην Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν καὶ Πληγύουσι ἴδιον Δυστασίτητον φρατριάφοντες ἐς λόγων ἠρωποποιῶν.».

Ἐς ἄλλα μρείο λέγει: «Προκειμένου περὶ τοῦ τρίτου σημεῖου τοῦ ἀφοροῦντος τὰ κύρια συστατικὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὸ ποῖος δικαιούται νὰ ἰδρῆν καὶ νὰ ἀποχίη αὐτὴν λέγομεν τὰ ἐπόμενα:

Ἐκάστη ἐπὶ μέρους Ἐκκλησία Ὁρθόδοξος ἰδρύεται καὶ προικίζεται διὰ τῆς Ἁγιαστικῆς Χάριτος καὶ τῶν Θεῶν Μυστηρίων ἀπὸ τῆς καθόλου Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ταμίουχου τῆς Θεῆς Χάριτος.

Εὐχκεται δὲ αὐτὴ ἐπὶ τοῦ Συνόλου τῶν Ἐπισκόπων, ὡς Διοικούντων καὶ τοῦ πληρώματος τῶν πιστῶν καὶ Ὁρθοδόξων χριστιανῶν ὡς διοικουμένων, καὶ εἶναι αὐτὴ ἀπλό καὶ ἀδιαίρετος. Ἐάν δὲ εἰς μίαν ἐπὶ μέρους Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀναφυῶσιν διαφοραὶ καὶ διχογνωμίαι τιγὲς μεταξὺ τῶν διοικούντων ἰαηρικῶν καὶ διοικουμένων λαϊκῶν, καὶ συνέ-
ρεια τούτων ἐπέλθῃ ἢ διακοπὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ αὐτῶν, γεννᾶται φυσικῶς τὸ ἔρωτημα: Ποῖοι εἰς τῶν διοικουμένων

και μεταξυ αλληλων των Εκκλησιαστικων επισημων διακοφαντων αντιπροσωπευουσι την μίαν και αδιαίρετον ανεχνωρημενην Εκκλησιαν, δεδομενου οτι αμφότεροι αι διιστάμεναι μεριδες και αν' αλληλων αποχωριθεΐσαι εφ' αυτης απορρέουσιν και εφ' αυτης αρουσται την αχιαστικην χαριν και το Θεολογιαστικόν κώρος των Μυστηριων.

Εις το ερώτημα τούτο, τό τώσον μαυδαϊον, όσω και δυσνόητον έχμεν να απαντήσωμεν τό εφης:

Κατά τό πνευμα των θείων και ιερών κανόνων και του Διοικητικού πολιτεύματος της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας εις περιόριστον καθ' ην μίαν μερίς Κληρικών και λαϊκών δι' λόγους Θεολογιαστικών και Κανονικών διακόπτουσα την Εκκλησιαστικην επισημωνίαν μετά της Πρωισταμένης Αρχής, και αποχωρημένη δι' λόγους Θεοσευτικης συνειδήσεως της Διοικουσης Ήραρχιας, πληγνεί ιδίον θυσιαστήριον, όσω και αν δι' της χωριστικής λατρείας και των ιδίων ενιστηριων ούσει και ιδίω λειτουργίαι γίνεται, ότι αποστέλει ιδιαίτεραν Εκκλησιαν εκείνης, εφ' ης έχωρισθη, δεν παύει όμως Κανονικώς να άνηκη αυτή εις την αυτην την μίαν και αδιαίρετον Εκκλησιαν, ως μία ταύτης αλύμαρτος και αναπόσπαστος πλευρά, άντλούσα την πνευματικην ζωην και την δύναμιν αυτής εις το οργανισμό της Μητροπολιτικής Εκκλησίας, ης την ιστορίαν συνεχίζει υπό την άκραικη και αδιάφορον όψιν της άχνης και ορθοδόξου έννοιας ως ηρώσσα αλωβήτους των κανόνων και αναρρηκίως της πιστης παραδόσεως της Εκκλησίας.

Και τούτο μέχρι της ενδικάσεως της διαφορας και διαφωνίας μεταξύ της μεριδος ταύτης και της Εκκλησίας εις του Αρχιχοϋ της Ορθοδόξου

Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ Διοικητικῆς Ἱεραρχίας ἐνὸς μείζονος Συνόδου, ἀντιπροσωπευμένους ἐνὰ πασῶν τῶν ἐπι μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Καὶ ὅταν ἡ μείζων αὕτη Σύνοδος δικαιοῦσιν καὶ καταδικάσῃ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Διοικητικῆς Ἱεραρχίας ὡς φρονοῦσαν καὶ ἐνερχοῦσαν ἀντιθετὰ πρὸς τὴν ἐννοιαὶν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ δικαιοῦσιν τὴν ὀλιγαριθμὸν μερίδα, τὴν ἰσταμένην ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τῆς Ὁρθοδοξίας τότε τοὺς μὲν πρῶτους διαφωνομένους ἐνὸς τῆς μείζονος Συνόδου, καὶ ἀρνούμενους νὰ ἀποστήσωσι τὴν πλειοψηφίαν αὐτῶν, καθαιρεῖ καὶ ἀποσχίζει τοῦ καθολικοῦ κορμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας, τοὺς δὲ δευτέρους τοὺς τηροῦντας ἀλυγράτους τοὺς ὀρθοδόξους θεσμούς ἀναχωρεῖ ὡς μόνους καὶ κανονικοὺς ἀντιπροσώπων τῆς μίας καὶ ἀδιαίρετου ἐπι μέρους ταύτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐξ ἧς ἀλλοτριοῦνται οἱ πρῶτοι κληρυτόμενοι οὐ μόνον δύνει ἀλλὰ καὶ ἐνεργεῖα Ἐκκλησιαστικῆς.

Μέχρις οὐ ὅπως γένηται τὸ τοιοῦτον, ἡ ὀλιγαριθμὸς αὕτη μερίς, ἐφ' ὅσον δὲν λαμβάνει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ χρῆμα τῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας παρὰ τῆς μείζονος Συνόδου, δικαιούται μὲν αὕτη νὰ διακόψῃ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐπισημοποιήσασιν καὶ τὸ μνημόσυον τοῦ πρῶτου δὲν δύναται ὅπως, καίπερ κατὰ πάντα ὀρθοδόξως, νὰ ἀφαιρῆσιν ἀδαιρέτως τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Ἱεραρχίας, ἔστω καὶ καινοτομούσης καὶ νὰ διαχωρισθῇ, ὅτι αὕτη καὶ μόνη ἀποτελεῖ τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον ἐπι μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησίαν.

Διότι καὶ ἡ ἀδαιρέτος διεκδίκησις τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐκκλησίας ἐνὸς τῆς τοιαύτης ὀλιγαριθμοῦ μερίδος καὶ ἡ ἀγνώσις νὰ ἀποτελῇ καὶ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ αὕτη καὶ μόνη

τὴν αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν ἀνεῖ τῆς ἀναγνωρίσεως ταύτης ὑπὸ τῆς κα-
θάρου Ἐκκλησίας ὅφει προτεσταντικῶν πρεσβευόντων, ὅτι μὴ μόνον
κληρικῶν καὶ λαϊκῶν δύναται νὰ ἀποστείλῃ Ἐκκλησίαν ἰδίαν καὶ
αὐτοῦστατον ἀνεξαρτήτως τῆς Κεντρικῆς Ἐκκλησίας, ἐφ' ἧς αὐτὴ δι'
ἓνα ἢ δι' ἄλλαν λόγον αὐθαίρετως ἀποσχίζεται καὶ ἀποχωρίζεται»

Τὰ παραπάνω καταδεικνύουν τὶς κρυφαῖλλινες ὁ-
κησιολογικὰς δόσεις τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου ἐπιπέρας
ἀπλετο φῶς εἰς τὰ ἀκόρη καὶ τώρα συζητούμενα, ἀμφιλεγό-
μενα καὶ ἀμφισβητούμενα θέματα.

Ἡ Εἰρήνη τοῦ Θεοῦ
εἶν μετὰ πάντων ἡμῶν

